

GPS TASTER

PAGE

- Trykk for å bla gjennom hovedsidene og komme tilbake til bildet fra submenu side.
- Trykk og hold for å bytte mellom Aviation, Marine og Bil modus.

QUIT

- Trykk for å bla gjennom hovedsidene bakover, resette til tidligere verdi i et data inntastingsfelt, eller kansellere en utsiktet funksjon.

ENTER / MARK

- Trykk for å velge enasjon i et opplyst felt. Når du skal skrive inn verdier, trykk for å initiere tilgang. Når du er ferdig bekrefter du din inntasting, eller verdi ved å trykke Enter.
- Trykk og hold inne i mer enn ett sekund for å markere din nåværende posisjon.

MENU

- Trykk for å åpne et nytt vindu som gir tilleggsvalg for den gjeldende side.
- Trykk MENU-tasten 2 ganger for å vise Hovedmenyen.

POWER

- Trykk og hold i mer enn ett sekund for å skru enheten på og av.
- Trykk raskt og slipp for å justere bakgrunnslys og eksterne høyttaler styrke.

OUT

- Trykk for å endre kartets målestokk til å vise et større område med mindre detaljer (zoom out). Endrer også CDI – kursavvik til høyere verdier på Panelsiden.

IN

- Trykk for å endre kartets målestokk til å vise et mindre område med større detaljer (zoom in). Endrer også CDI – kursavvik til lavere verdier på Panelsiden.

MARKØR

- Bruk til å velge i lister, markere felt, skjermtaster og ikoner, og gi inn data. Den brukes også til å panorere markøren på Kartsiden.

NRST / FIND

- Trykk for å vise nærmeste flyplasser, navaids, kommunikasjonsenheter, og luftromsgrenser. Trykk flere ganger og du får opp Find Menu.

DIRECT TO

- Trykk gjør at du aktiverer Go To, til flyplasser, navaids, nylig brukte punkter, eller brukerpunkter.
- Trykk og hold for å vise tilleggsinformasjon for nåværende destinasjon.

LEGG INN eller ENDRE DATA

FELT

Du flytter mellom felt ved å bruke markørtasten.

Valgt felt får **gul bakgrunn**

User	Nærhet
AERA	
Ⓐ AERA	071M 143km
Ⓑ AEROE NORT	174M 659km
Ⓑ AGNESBERG	153M 383km
Ⓑ ALBY	153M 178km
Ⓑ ALUNAS	106M 508km
Ⓑ ARENTZBU	316M 122km
Ⓑ ASK	145M 97.6km
2472	Tilgj.
528	Bruk

User	Nærhet
AERA	
Ⓐ AERA	071M 143km
Ⓑ AEROE NORT	174M 659km
Ⓑ AGNESBERG	153M 383km
Ⓑ ALBY	153M 178km
Ⓑ ALUNAS	106M 508km
Ⓑ ARENTZBU	316M 122km
Ⓑ ASK	145M 97.6km
2472	Tilgj.
528	Bruk

Du **velger felt**, eller går inn i et felt ved å trykke Enter.

Du **skriver eller endrer bokstaver** ved å trykke markørtast Opp/Ned

Du **flytter deg på linjen** ved å trykke markørtast Høyre/Venstre.

SLETTE

Et tegn: Du kan kun overskrive eller skrive tegnet blank (tegnet vises som understrek: _)

Hele **feltet** sletter du ved å trykke venstre i 1. pos i feltet.

VIKTIG Å VÆRE KLAR OVER:

Endringer, dvs inntastinger kvitteres med

Angrer du en inntasting, eller du har gjort en feil, trykk

Du kommer alltid tilbake til **HOVEDSIDENE**, ved en eller flere trykk på

VEIPUNKTER – Legge inn fra kartreferanse

LEGGE INN ET VEIPUNKT MANUELT fra en kartreferanse:

Du skal bruke punktet **Breiset**, et rapporteringspunkt til Leirin i dette eksemplet: Kartreferanse: **32V 0506116 6754690**

Gå til *Hovedmeny/Punkter/Meny/Lage veipunkt*

Nytt veipunkt		Se på veipunkt	
Navn	Kategori	Navn	Kategori
☒ BRE4_____	Ingen kategori	☒ BREISET	Rapp/Hold pkt
Kommentar 14-JAN-08 19:14		Kommentar ENFG FAGERNES RPKT	
Høyde 815m	Dybd. _____m	Temperatur _____°c	
Lokalisering 32 V 0508557 6747095	Modifisert 14-JAN-08 19:14:14	Lokalisering 32 V 0506116 UTM 6754690	Modifisert 13-JAN-08 20:10:34
Slett	Vis kart	OK	OK

Gi punktet rett *Symbol (Aviation / Privat Airfield)* og rett *Navn, Breiset*. Når du kommer til kommentar feltet, gå til første tegn i feltet og trykk markør venstre. Slik får du slettet hele feltet og kan legge inn **ENFG FAGERN....etc.** Legg inn rett *Lokalisering / UTM-posisjon*.

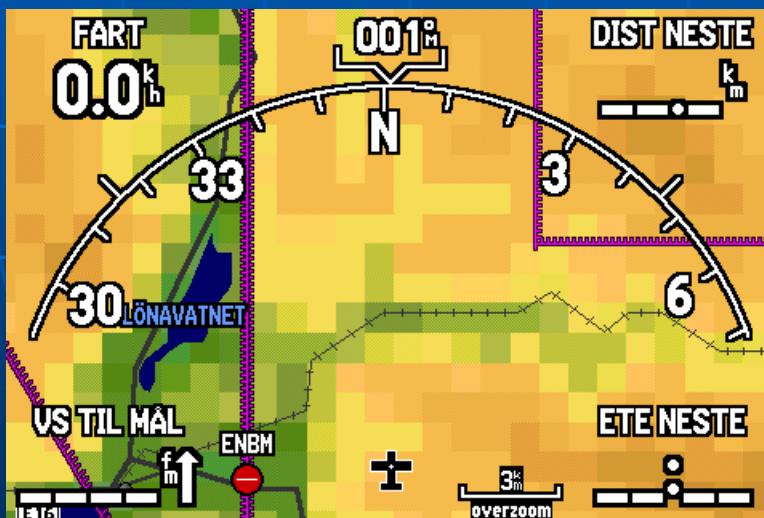
Du skal beholde dette punktet i GPS-en til senere bruk. Trykk OK.

VEIPUNKTER – Legge inn eksisterende posisjon.

■ MARK – Legge inn eksisterende posisjon

- **MARK** – Trykk og hold inne ca 1 sek. Dette lagrer din nåværende posisjon. Kommentarfeltet vil automatisk utfylles med dato og tid for lagring. Punktet får automatisk generert et økende nummer som navn. Dette gjør at du straks kan trykke **OK** og lagre posisjonen. Senere kan du gå tilbake å gi Veipunktet et mer fornuftig navn dersom du har det travelt i øyeblikket.

ENTER
MARK

Nytt veipunkt		
Navn	Kategori	
<input type="text"/> 0033	Ingen kategori	
Kommentar		
14-JAN-08 01:09		
Høyde	Dybde.	Temperatur
864 m	----- m	----- °C
Lokalisering	Modifisert	
32 V 0367772 UTM 6724784	14-JAN-08 01:09:22	
Slett	Vis kart	OK

Gå Til

- Dette er den enkleste angivelsen du kan gi. Du angir videre forflytning direkte til kun et punkt.
- Trykk Direct. Du velger et punkt fra:
  - Luftfart
  - Nylig valgte punkter, eller
  - User (dine egne Veipunkter)
  - Ønskes mer info om det punktet du har valgt, trykk Menu/Vis detaljer.
  - Trykk på Gå Til.
- Pek i kartet og trykk Direct.
  - Du kan peke på et objekt som en flyplass, et veipunkt etc., eller kun på en posisjon i terrenget.
  - Trykk på Gå Til.
- Vi tar to eksempler i påfølgende sider:

RUTE - Aktivering

Vi må fortelle GPS-en at vi skal bruke en rute. Dette gjør vi ved å aktivere den. Gå til Hovedmeny, Rute og velg den ruten du skal følge. Før du aktiverer ruten, bør du angi hvilket fly du skal bruke. Da kan du åpne ruten (før du aktiverer den) og du kan se hvor mye fuel og hvor lang tid hver legg skal ta. (dette betinger at du har satt opp flyet med rett fuelforbruk og marsjhastighet).

Luftfartøy profil		Weight & Balance	
Nåværende luftfartøy			
LN-KAD			
Cruise fart	Max fart		
144k	278k		
Fuel Flow	Symbol		
35.0/lhr	Enmotor		
Ny		Gi nytt navn	
Slett			

Rute				
ENKL-ENBR				
Veipunkt	KURS	DIST.	leg fuel	
ENKL	292°	0m	1.5	
STORFJELL	256°	6.1km	50.8	
KOKSTAD	216°			
ENBR	254°	219m	0.7	
-----	-----	-----	-----	-----
Total	257°	219m	53.0	

Rute				
ENKL-ENBR				
Veipunkt	KURS	DIST.	leg tid	
ENKL	292°	0m	02:32	
STORFJELL	256°	6.1km	01:27	
KOKSTAD	216°		01:13	
ENBR	254°	219m	-----	-----
-----	-----	-----	-----	-----
Total	257°	219m	01:30	

Trykk Meny og velg Aktiver rute. Nå vil tider og fuelforbruk først oppdateres etter at du begynner å fly. GPS-en regner fortløpende ut korrekte verdier avhengig av den bakkefarten du til enhver tid klarer å oppnå.

ENFG-ENKL
ENKL-ENBR
ENKL-ENKL
ENKL-ENTO
-----

46 Tilgj. 4 Brukt

ENFG-ENKL
Aktiver rute
Ny rute
Kopier rute
Slett rute
Slett alle
Oppsett Ruter
MENU for Hovedmeny

46 Tilgj. 4 Brukt

Aktiv Rute				
ENKL-ENBR				
Veipunkt	KURS	DIST.	leg tid	
ENKL	292°	12.6km	-----	
STORFJELL	256°	222km	-----	
KOKSTAD	216°	225m	-----	
ENBR	254°	-----	-----	
-----	-----	-----	-----	-----
Total	257°	225m	-----	

RUTE

Gå Til – Fra en rute.

- Du kan når som helst gå til et midlertidig ønsket punkt selv om du følger en aktiv rute. GPS-en vil veilede deg til punktet. Deretter kan eventuelt gjenoppta ruten du fulgte:
  - Trykk **Direct** og velg et punkt.
  - Trykk **NRST** og velg et punkt.
  - Velg et punkt på kartet og trykk **Direct**.
  - Den Ruten du eventuelt var i da du valgte **Go To**, kan gjenopptas når **Go To** er ferdig eller du kan kansellerer den.
- Du **Deaktiverer** en **Rute** på en av disse måtene:

Trykk **Direct** og velg **Stopp Navigering**

eller

Fra Hovedsiden **Aktiv Rute**, velg **Deaktivert**

NRST

- Ønsker du opplysninger om luftfartsobjekter, flyplasser, kommunikasjon, veipunkter, luftrom etc i dine ganske vide omgivelser, trykk **NRST**.
Trykker du en gang til kommer du til Finn, en undermeny hvor du kan finne en rekke objekter (mer kommersielle, og ikke så interessante i fly-sammenheng)
- Dersom du har et fly som krever spesielle flyplasser kan du under flyplasser trykke **MENY** og sette kriterier for hvilke flyplasser som skal listes opp.
- Du kan når som helst gå til et ønsket objekt, ved å trykke Direct.

Flyplass	Wx	VOR	NDB	INT	User	By	ARTCC
Flyplass	Peiling	Distanse	Runway		Frekvens		
ENKL	217°M	9.5km	1128m				
ENFG	022°M	18.8km	2042m	119.92Hz			
ENDI	215°M	60.5km	1798m				
ENRV	105°M	79.4km	610m				
ENRI	032°M	90.7km	792m	123.50Hz			
ENEG	138°M	95.8km	792m				
ENHA	092°M	104km	914m	130.27Hz			
ENSG	287°M	114km	945m	119.30Hz			
ENGM	125°M	128km	3597m	128.87Hz			

Flyplass	Wx	VOR	NDB	INT	User	By	ARTCC
Flyplass	Peiling	Distanse	Runway		Frekvens		
ENKL	217°M	9.5km	1128m				
ENFG	022°M	18.8km	2042m	119.92Hz			
ENDI	215°M	60.5km	1798m				
ENRV	105°M	79.4km	610m				
ENRI	032°M	90.7km	792m	123.50Hz			
ENEG	138°M	95.8km	792m				
ENHA	092°M	104km	914m	130.27Hz			
ENSG	287°M	114km	945m	119.30Hz			
ENGM	125°M	128km	3597m	128.87Hz			

Flyplass	Wx	VOR	NDB	INT	User	By	ARTCC
Flyplass	Peiling	Distanse	Runway		Frekvens		
ENKL	217°M	9.5km	1128m				
ENFG	022°M	18.8km	2042m	119.92Hz			
ENDI	215°M	60.5km	1798m				
ENRV	105°M	79.4km	610m				
ENRI	032°M	90.7km	792m	123.50Hz			
ENEG	138°M	95.8km	792m				
ENHA	092°M	104km	914m	130.27Hz			
ENSG	287°M	114km	945m	119.30Hz			
ENGM	125°M	128km	3597m	128.87Hz			

OPPLYSNINGER UNDERVEIS

- Trenger du opplysninger enroute:
  - Direct (gir tilgang til absolutt alt)
  - NRST (gir tilgang til "nære" omgivelser).
  - Pek på objekter i kartet.

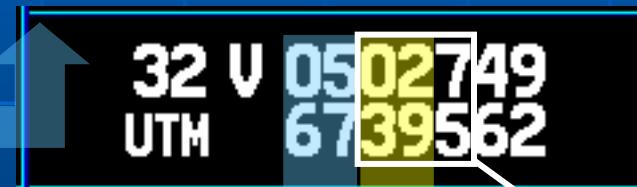
Vi har gått igjennom ovenstående punkter i forbindelse med veipunkt og ruter. Tren litt på egenhånd.

KARTREFERANSER

I SAR bruker vi alltid UTM
koordinater

Tallene på GPS-en er
koordinater i forhold til UTM-
soner uttrykt i **meter**

Koordinatene
leses slik:

Kartreferanse 6 siffer

KM Rutetilvisning

100 KM - RUTE

**ENTER
MARK**

KARTSIDEN

Forkludging (declutter)

Ved gjentagende trykk på **ENTER** fjernes følgende informasjon fra kartet:

Clear-1:

Bakgrunnsdetaljer som veier, byer, elver og små innsjøer.

Clear-2:

Luftromsgrenser

Clear-3

Kun Waypoints og navaids som er inkludert i ruten eller pågående Gå til er igjen på kartet.

Et trykk til på **ENTER** (for 4. gang) og du er tilbake til **Normalt** kart.

INFORMASJON ENROUTE

OBJEKTER PÅ KARTET.

Bruk **markørtasten** for å peke på et objekt. Legg merke til at med en gang du beveger markøren kommer det frem et sort info-felt på toppen av skjermen, med info om:

- Avstand, Peiling, Høyde, Tid du vil bruke å nå punktet, og til sist punktets koordinater.
- Trykker du Enter, vil du normalt få ytterligere informasjon.
- Du går tilbake til normalvisning ved en eller flere trykk på Quit-tasten.
- LUFTROMSGRENSER. Et vindu med info om verdier dukker opp ved å flytte markøren på grenselinjene på kartet

NÆRMESTE FLYPLASSER, VOR, NDB, INT MM. Trykk på **NRST**

ENHVER FLYPLASS, VOR, NDB, INTERSECTIONS

Trykk på **Direct**. Velg enten ICAO-kode eller navn på hva du ønsker opplysning om.